

Regeringens proposition till riksdagen om godkännande av överenskommelsen mellan Finland, Norge och Sverige om Stiftelsen Utbildning Nordkalotten

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att riksdagen godkänner överenskommelsen mellan Finland, Norge och Sverige om Stiftelsen Utbildning Nordkalotten. I överenskommelsen, som gäller åren 2024—2027, förbinder sig Finland att årligen för Stiftelsen Utbildning Nordkalotten finansiera 80 utbildningsplatser för studerande som deltar i arbetskraftsutbildning. Det beräknas att överenskommelsen under avtalsperioden kommer att medföra kostnader till ett belopp av cirka 1,7 miljoner euro årligen.

Överenskommelsen undertecknades i Stockholm den 14 november 2023. Överenskommelsen träder för Norges och Sveriges del i kraft den 1 januari 2024. För Finlands del avses överenskommelsen träda i kraft 14 dagar efter den dag då Finland meddelat det svenska Utrikesdepartementet att överenskommelsen har godkänts, dock tidigast den 1 januari 2024.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2024 och avses bli behandlad i samband med den.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING.....	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Beredning	3
2 Målsättning.....	4
3 Förslagen och deras konsekvenser	4
4 Remissvar	5
5 Bestämmelserna i konventionen och deras förhållande till lagstiftningen i Finland.....	7
6 Ikraftträdande	8
7 Förhållande till andra propositioner	8
8 Behovet av riksdagens samtycke samt behandlingsordning	9
FÖRDRAGSTEXT.....	10

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Stiftelsen Utbildning Nordkalotten (Utbildning Nord) bildades 1991 för att fortsätta arbetet vid det vuxenutbildningscenter som inrättades 1970 och som är gemensamt för Finland, Norge och Sverige. Stiftelsen ordnar arbetskraftsutbildning huvudsakligen inom nordkalottregionerna i Finland, Norge och Sverige.

Finland, Sverige och Norge har avtalat om verksamheten vid Stiftelsen Utbildning Nordkalotten och om arbetskraftsutbildning som finansieras av stiftelsen i perioder på fyra år. Den förra överenskommelsen (FördrS och FörfS 3/2020) gäller åren 2020–2023. Den överenskommelse som i denna regeringsproposition föreläggs riksdagen för godkännande gäller åren 2024–2027.

De avtalsslutande staterna utvärderar verksamheten vid Stiftelsen Utbildning Nordkalotten vart fjärde år. Sverige har svarat för utvärderingen av den avtalsperiod som började år 2019. Utvärderingen har genomförts av Oxford Research. Enligt utvärderingen är den utbildning som stiftelsen tillhandahåller av hög kvalitet och de studerande vid Utbildning Nord uppnår goda resultat. Utvärderingen visar att Utbildning Nord under denna avtalsperiod har prioriterat det strategiska uppföljningsarbetet och ökat sin processförståelse, trots de anpassningar som coronapandemin medfört. Andelen studerande som avbryter sin utbildning är fortfarande en utmaning för verksamheten, även om den procentuella andelen avbrott har gått ner. Största delen av avbrotten beror dock på faktorer som Utbildning Nord knappast kan påverka, såsom sjukdom. På grundval av utvärderingsresultaten anser Oxford Research att Utbildning Nord erbjuder tjänster av hög kvalitet som gynnar både de studerande och arbetsmarknaden.

1.2 Beredning

Överenskommelsen om Stiftelsen Utbildning Nordkalotten har beretts under ledning av Sverige i samarbete Finland och Norge vid de ministerier som ansvarar för arbetskrafts- och utbildningsfrågor.

Den arbetskraftsutbildning som Stiftelsen Utbildning Nordkalotten genomför är i regel yrkesinriktad examensutbildning. När den examensinriktade arbetskraftsutbildningen från och med den 1 januari 2018 överfördes på undervisnings- och kulturministeriets styrnings- och finansieringsansvar, överfördes ansvaret för arbetskraftsutbildningen vid Stiftelsen Utbildning Nordkalotten från arbets- och näringsministeriet till undervisnings- och kulturministeriet i och med övergången till den nya avtalsperioden.

Utkastet till överenskommelsen var på remiss den 7 juni till den 13 augusti 2023. Utlåtanden om utkastet till överenskommelsen begärdes av utrikesministeriet, justitieministeriet, arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, Utbildningsstyrelsen samt Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland. Utlåtandena finns i den offentliga tjänsten på adressen: <https://www.lausuntopalvelu.fi/SV/Proposal/Participation?proposalId=4168ff5f-d03a-4400-b6e0-006f4dab82ed>

Överenskommelsen undertecknades i Stockholm den 14 november 2023, efter att republikens president beviljade underteckningsfullmakter för överenskommelsen.

Regeringspropositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid undervisnings- och kulturministeriet. Utkastet till regeringsproposition var på remiss 30.10.- 14.11.2023. Utlåtandena finns på projektets webbplats på adressen <https://okm.fi/sv/projekt?tunnus=OKM017:00/2023>.

2 Målsättning

Finland förbinder sig att årligen finansiera 80 av Stiftelsen Utbildning Nordkalottens utbildningsplatser åren 2024–2027. Norge förbinder sig att årligen köpa 60 och Sverige 145 utbildningsplatser. Antalet utbildningsplatser som Finland finansierar förblir oförändrat jämfört med den föregående avtalsperioden som löper ut vid utgången av 2023.

Finland har för avsikt att finansiera arbetskraftsutbildning som Stiftelsen Utbildning Nordkalotten ordnar inom följande områden: social- och hälsovårdsbranschen, informations- och kommunikationsteknik, restaurang- och cateringbranschen, fordonsbranschen, el- och automationsbranschen, byggnadsbranschen, husbyggnadsbranschen, ytbehandlingsbranschen, husteknikbranschen samt textil- och modebranschen. Utbildningen är något dyrare än den nationella yrkesinriktade arbetskraftsutbildningen, vilket beror på att läroanstalten har karaktären av internatskola och är internationell. Det faktum att utbildningen är nordisk erbjuder dock goda förutsättningar för rörlighet av arbetskraft med sådan yrkeskompetens som svarar mot arbetsmarknadens behov i Nordkalotten.

Genom överenskommelsen säkerställer Finland, Sverige och Norge att det hänvisas tillräckligt många studerande till utbildning som Stiftelsen Utbildning Nordkalotten ordnar, så att utbildning kan ordnas på ett ändamålsenligt sätt.

Genom avtalet upphävs den tidigare överenskommelsen om genomförandet av arbetskraftsutbildning åren 2020—2023.

3 Förslagen och deras konsekvenser

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner överenskommelsen.

Fördraget har konsekvenser för statsfinanserna under avtalsperioden.

För Finland medför överenskommelsen under avtalsperioden kostnader till ett belopp på uppskattningsvis cirka 1,7 miljoner euro årligen. För 2024 har finansieringen av utbildningsplatser beaktats i budgetpropositionen för nästa år under moment 32.30.21 (Offentlig arbetskrafts- och företagsservice), genom att 1,7 miljoner euro reserverats för finansieringen av utbildningsplatserna och inkvarteringen i anslutning till dem.

Verksamheten vid Stiftelsen Utbildning Nordkalotten utvärderas för varje avtalsperiod. I utvärderingen av den föregående perioden konstaterades att stiftelsens utbildningsutbud är betydelsefullt för de studerande, arbetsgivarna och sysselsättningsservicen. Enligt analysen ansåg näringslivet att utbildningens innehåll är ändamålsenligt både med tanke på stiftelsen och för de företrädade branscherna. Stiftelsens nordiska profil syns i hela organisationen, vilket medför konkurrensfördelar. Med utgångspunkt i utvärderingen kan konstateras att verksamheten främjar utbudet på yrkeskunnig arbetskraft i Nordkalotten.

Det föreslås att överenskommelsen sätts i kraft genom att det fördrag som Finland, Sverige och Norge undertecknade i november 2023 för Finlands del ska träda i kraft 14 dagar efter den dag

då Finland meddelat det svenska Utrikesdepartementet att överenskommelsen har godkänts. Avtalet har undertecknats i Sverige och republikens president har på framställning av statsrådet beviljat Finlands ambassadör i Stockholm och dennes ställföreträdare underteckningsfullmakter. Det nationella ikraftsättandet förutsätter riksdagens godkännande, och efter att riksdagen har antagit propositionen sätts fördraget i kraft nationellt genom förordning av statsrådet.

4 Remissvar

Ett utkast till överenskommelsen var på remiss från den 7 juni till den 13 augusti 2023. Utlåtanden om utkastet till överenskommelsen begärdes av utrikesministeriet, justitieministeriet, arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, Utbildningsstyrelsen samt Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland. Begäran om utlåtande gällde den överenskommelse som var under beredning och remissinstansernas syn på ändamålsenligheten i undertecknandet av avtalet. Yttranden lämnades av utrikesministeriet, arbets- och näringsministeriet, NTM-centralen i Lappland och Utbildningsstyrelsen. Justitieministeriet meddelade, att det inte har något att yttra om propositionen. Finansministeriet meddelade att det yttrar sig först när regeringspropositionen och utkastet till fördrag tillsammans är på remiss. Utlåtandena finns i den offentliga tjänsten på adressen: <https://www.lausuntopalvelu.fi/SV/Proposal/Participation?proposalId=4168ff5f-d03a-4400-b6e0-006f4dab82ed>.

Arbets- och näringsministeriet ansåg i sitt utlåtande att det är viktigt att valideringsverksamheten utvecklas och anpassas med tanke på sådana studerande som har yrkes- eller utbildningsmässig kompetens som de förvärvat utanför Norden. Ministeriet konstaterade dessutom att för Finlands del garanterar 80 årliga utbildningsplatser en tillräcklig volym på det kunnande som yrkesutbildningen och examina ger.

Utbildningsstyrelsen föreslog i sitt yttrande att man går in för könsneutrala uttryck i artikel 1 i utkastet till överenskommelsen. Vidare ansåg Utbildningsstyrelsen att antalet utbildningsplatser som Finland finansierar bör anges exakt. I utkastet som sändes på remiss stod det ”cirka 80” utbildningsplatser. Enligt Utbildningsstyrelsen vore formuleringen ”högst 80 utbildningsplatser” tydligare och lämnar inget utrymme för tolkning. Utbildningsstyrelsen föreslog också att utkastet till överenskommelsen preciseras så att parterna vid behov kan köpa, eller Finlands del finansiera, fler utbildningsplatser. Utbildningsstyrelsen anser att det bör beaktas att boendekostnaderna ingår i den finansiering som Finland beviljar och som på ansökan månatligen betalas till stiftelsen på basis av det faktiska antalet utbildningsplatser. De preciseringar som Utbildningsstyrelsen föreslagit har beaktats i utkastet till överenskommelsen.

Utrikesministeriet konstaterade i sitt utlåtande att överenskommelsen har konsekvenser för statsbudgeten och därför ska föreläggas riksdagen för godkännande genom en regeringsproposition. Enligt det utkast till överenskommelse som var på remiss träder överenskommelsen i kraft för Finlands del 30 dagar efter det att Finland har meddelat sitt godkännande till det svenska Utrikesdepartementet, som är depositarie för fördraget, dock tidigast den 1 januari 2024. För Sveriges och Norges del träder överenskommelsen i kraft den 1 januari 2024. Utrikesministeriet ansåg att Finlands godkännande bör förläggas så att avtalet också för Finlands del kan träda i kraft den 1 januari 2024 med beaktande av att giltighetstiden för den föregående överenskommelsen av den 25 november 2019 (FördrS 3/2020) löper ut den 31 december 2023. Utrikesministeriet konstaterade att det i artikel 13.1 i den tidigare överenskommelsen stipuleras att överenskommelsen ska gälla för viss tid till och med den 31 december 2023, om inte någon part säger upp avtalet före det. På grund av att den tidigare överenskommelsen är i kraft för viss tid är bestämmelsen i artikel 13 i utkastet till

överenskommelse om upphävande av det tidigare avtalet överflödig. Motsvarande bestämmelse har dock funnits också i tidigare överenskommelser, så utrikesministeriet anser att den kan anses vara av förtydligande karaktär. Eftersom även den nya överenskommelsen är för viss tid, anser utrikesministeriet det vara bra att förordningen om sättande i kraft av överenskommelsen föreslås gälla för viss tid, liksom den tidigare motsvarande förordningen (6/2020).

Utrikesministeriet gav dessutom en del fördragstekniska kommentarer om utkastet till överenskommelse direkt till undervisnings- och kulturministeriet. Utifrån utrikesministeriets kommentarer föreslås det att överenskommelsen sätts i kraft så att den för Finlands del träder i kraft 14 dagar efter det att Finland har meddelat det svenska Utrikesdepartementet om godkännandet av överenskommelsen, dock tidigast den 1 januari 2024.

Också arbets- och näringsministeriet och Utbildningsstyrelsen yttrade sig om ikraftsättandet av överenskommelsen.

Arbets- och näringsministeriet ansåg det vara viktigt och ändamålsenligt att samarbetet mellan Finland, Sverige och Norge samt överenskommelsen om Stiftelsen Utbildning Nordkalotten ska fortsätta också under de kommande åren. Enligt ministeriet är tillgången på kompetent arbetskraft i de nordliga regionerna fortfarande en utmaning för alla tre länderna. Utbildningsstyrelsen ansåg det vara ändamålsenligt att överenskommelsen mellan länderna fortsätter även under avtalsperioden 2024–2027. Utrikesministeriet hade inga kommentarer om undertecknandet av överenskommelsen.

Utkastet till regeringsproposition var på remiss 30.10 - 14.11.2023. Begäran om utlåtande om utkastet till propositionen riktades särskilt till utrikesministeriet, justitieministeriet, arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, Utbildningsstyrelsen samt Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland. Remissvar lämnades av NTM-centralen i Lappland, arbets- och näringsministeriet och finansministeriet.

Utbildningsstyrelsen och justitieministeriet konstaterade att de inte har något att yttra om propositionen.

Finansministeriet konstaterade i sitt utlåtande att utgångspunkten för beredningen av budgetpropositionen för 2024 har varit att det nya avtalet träder i kraft den 1 januari 2024. Om avtalet inte kan träda i kraft vid ingången av 2024, saknas grund för det anslag som reserverats för det ändamål som föreslås i budgetpropositionen. Om man fortfarande har kännedom om att det nya avtalets ikraftträdande kommer att senareläggas till en tidpunkt efter ingången av 2024, anser finansministeriet att beslutdelen under moment 29.20.21. bör ändras på motsvarande sätt. Det är möjligt att ta upp ärendet på nytt i någon av tilläggsbudgetpropositionerna för 2024 när det har blivit klart när det nya avtalet ska träda i kraft.

NTM-centralen i Lappland konstaterade i sitt utlåtande att den föreslår att man till propositionens andra stycke ”Målsättning” bör foga samtliga utbildningsområden inom yrkesinriktad examensutbildning vid Stiftelsen Utbildning Nordkalotten, dvs. att stycket bör ändras som följer: ”Finland har för avsikt att finansiera den arbetskraftsutbildning som Stiftelsen Utbildning Nordkalotten ordnar inom följande områden: social- och hälsovårdsbranschen, informations- och kommunikationsteknik, restaurang- och cateringbranschen, fordonsbranschen, el- och automationsbranschen, byggbranschen, husbyggnadsbranschen, ytbehandlingsbranschen, husteknikbranschen samt textil- och modebranschen.”

Arbets- och näringsministeriet delade NTM-centralen i Lapplands syn på att samtliga yrkesutbildningsområden vid Stiftelsen Utbildning Nordkalotten bör omfattas av

överenskommelsen, om det inte finns särskilda grunder för att begränsa inkluderandet av dem. Till övriga delar understöder arbets- och näringsministeriet regeringens proposition till riksdagen om godkännande av överenskommelsen mellan Finland, Norge och Sverige om Stiftelsen Utbildning Nordkalotten för åren 2024–2027.

Utlåtandena från NTM-centralen i Lappland och arbets- och näringsministeriet har beaktats i form av sådana ändringar som föreslås i propositionen. Finansministeriets utlåtande om tidsplanen för propositionen har finslipats och överenskommelsen träder i kraft vid ingången av det nya året.

5 Bestämmelserna i konventionen och deras förhållande till lagstiftningen i Finland

Artikel 1. Uppdrag. I artikeln fastställs stiftelsens uppgifter och verksamhetsprinciper. Vidare beaktas möjligheterna för invandrare som träder in på den nordiska arbetsmarknaden och för personer av olika kön att delta i utbildningarna.

Artikel 2. Samarbeten. Artikeln gäller prognostisering av framtida behov på arbetsmarknaden och stiftelsens samarbete med intressentgrupper.

Artikel 3. Mål och uppföljning. Stiftelsen ska sätta upp sådana mål för sig själv att verksamhetens resultat kan mätas utifrån målen. Det är dock upp till varje avtalsland att bestämma hur till exempel uppföljning av deltagarnas sysselsättning efter avslutad utbildning ska ske.

Artikel 4. Ländernas finansiering av stiftelsen. Norge och Sverige ska varje månad betala stiftelsen motsvarande minst en tolfedel av det årliga kontraktsbeloppet för det årets avtalade utbildningsplatser. Finlands finansieringsskyldighet består av beviljande av anslag för utbildningsplatser efter ansökan. Överenskommelsen förpliktar inte formellt Finland att finansiera utbildningsplatser, om riksdagen inte beviljar medel för finansieringen i statsbudgeten.

Artikel 5. Styrelse. I artikeln fastställs sammansättningen och mandatperioden för stiftelsens styrelse. Styrelsen består av två ledamöter och två ersättare från varje land. Styrelsens mandatperiod är två år.

Artikel 6. Direktör. Stiftelsen har en direktör som ansvarar för den praktiska verksamheten. Direktören anställs för en tid av fyra år med möjlighet till en förlängning med upp till fyra år. Anställningsavtalet med direktören ska ha en ömsesidig uppsägningstid om fyra månader.

Artikel 7. Finansiering. Stiftelsens verksamhet ska i huvudsak finansieras genom intäkter från utbildnings- och uppdragsverksamhet. Stiftelsens verksamhet bedrivs inte i vinstsyfte och eventuellt överskott ska användas till stiftelsens verksamhet.

Artikel 8. Den svenska statens ansvar. Sverige stöder stiftelsens verksamhet med ett årligt belopp om tre miljoner svenska kronor under avtalsperioden. Dessutom understöder Sverige stiftelsens verksamhet med ett belopp som kompenserar för de kostnader som uppstår för Norge och Finland till följd av att utbildningstjänsterna är mervärdesskattepliktiga.

Artikel 9. Boende m.m. De avtalsslutande staterna betalar till stiftelsen boendekostnaderna för de studerande som deltar i arbetskraftsutbildning. I praktiken innebär detta kostnaderna för den inkvartering som reserverats till deltagarnas förfogande. Artikeln gäller bara Finlands, Norges

och Sveriges skyldighet att betala boendekostnader till stiftelsen. I artikeln skapas inte rättigheter eller skyldigheter för studerande. Bestämmelser om rätten till gratis inkvartering för studerande som på Finlands bekostnad deltar i arbetskraftsutbildning som stiftelsen ordnar finns i 9 kap. 2 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012).

Finlands skyldighet att finansiera boendekostnaderna uppkommer på ansökan.

Artikel 10. Ersättning till deltagare i yrkesutbildning och valideringsinsatser. För Finlands del avses med yrkesutbildning och valideringsinsatser arbetskraftsutbildning. De i artikeln nämnda valideringsinsatserna avser till exempel olika examina, delar av examina och kvalificeringsutbildningar.

Den nationella arbetskraftsmyndigheten utser deltagarna till utbildningen. Till studerande som finländska myndigheter valt till arbetskraftsutbildning kan, om villkoren uppfylls, under tiden för utbildningen betalas arbetslöshetsförmån enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) och kostnadsersättning enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012).

Artikel 11. Försäljning. I artikeln beaktas de konkurrensrättsliga aspekterna i situationer där stiftelsens försäljning av tjänster till andra än de avtalsslutande staterna blir betydande och anskaffningen av utbildning bör konkurrensutsättas.

Artikel 12. Utvärdering av verksamheten De avtalsslutande staternas ministerier med ansvar för arbetsmarknads- eller utbildningsfrågor ska vart fjärde år utvärdera verksamheten vid stiftelsen. Initieringen av denna uppföljning ska rotera mellan avtalsstaternas. Finland ansvarar för uppföljningen av den avtalsperiod som löper ut 2027. Därefter är det Norges tur. Uppföljningen finansieras inom stiftelsens anslag.

Artikel 13. Avtalets giltighet. Den tidigare, i Stockholm den 25 november 2019 ingångna överenskommelsen mellan Finland, Norge och Sverige om Stiftelsen Utbildning Nordkalotten är formellt i kraft tills vidare, fastän överenskommelsen har gällt anskaffning av arbetskraftsutbildning enbart under åren 2020–2023. Den nya överenskommelsen som nu ska godkännas är tidsbegränsad och gäller åren 2024–2027.

Artiklarna 14–15. Uppsägning och dokumentation.

6 Ikraftträdande

Överenskommelsen träder för Norges och Sveriges del i kraft den 1 januari 2024. Eftersom ikraftträdandet av överenskommelsen kräver riksdagens godkännande, avses överenskommelsen för Finlands del träda i kraft 14 dagar efter den dag då Finland meddelat det svenska Utrikesdepartementet att överenskommelsen har godkänts, dock tidigast den 1 januari 2024.

7 Förhållande till andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2024 och avses bli behandlad i samband med den.

Enligt överenskommelsen förbinder sig Finland att finansiera Stiftelsen Utbildning Nordkalottena arbetskraftsutbildning åren 2024–2027.

8 Behovet av riksdagens samtycke samt behandlingsordning

Enligt överenskommelsen förbinder sig Finland att finansiera Stiftelsen Utbildning Nordkalottens arbetskraftsutbildning åren 2024–2027. Eftersom överenskommelsen innehåller sådana utfästelser för flera år som har samband med statsbudgeten, förutsätts riksdagens godkännande för att överenskommelsen ska träda i kraft.

Genom överenskommelsen upphävs den tidigare överenskommelsen, som ingicks den 23 november 2011, mellan Finland, Sverige och Norge om Stiftelsen Utbildning Nordkalotten.

Överenskommelsen innehåller inte några föreskrifter som hör till området för lagstiftningen, eller föreskrifter som berör grundlagen på det sätt som avses i dess 94 § 2 mom. Överenskommelsen kan enligt regeringens uppfattning godkännas med enkel majoritet.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås det att riksdagen ska godkänna den i Stockholm den 14 november 2023 mellan Finland, Norge och Sverige ingångna överenskommelsen om Stiftelsen Utbildning Nordkalotten.

Helsingfors den 30 november 2023

Statsminister

Petteri Orpo

Undervisningsminister Anna-Maja Henriksson

ÖVERENSKOMMELSE MELLAN FINLAND, NORGE OCH SVERIGE OM STIFTELSEN UTBILDNING NORDKALOTTEN

Regeringarna i Finland, Norge och Sverige som år 1990 kom överens om att bilda *Stiftelsen Utbildning Nordkalotten* har enats om följande:

Artikel 1 – UPPDRAG

Stiftelsen Utbildning Nordkalotten ska anordna och utveckla utbildningar för arbetsmarknadens behov i, i första hand, de nordligaste delarna av Finland, Norge och Sverige (härefter benämnt *nordkalottregionen*). Stiftelsen får även sälja tjänster och produkter som följer av utbildningsverksamheten.

Utbildningsverksamheten ska bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt och anpassas till respektive lands behov inom i första hand nordkalottregionen, samt till deltagarnas behov av kunskaper för att kunna få och behålla ett arbete. Utbudet av utbildningar ska baseras på arbetsmarknadens behov utifrån samlade arbetsmarknadsanalyser och prognoser från länderna. Stiftelsen ska sträva efter att ge deltagarna en yrkeskompetens som bidrar till rörlighet mellan de nordiska ländernas arbetsmarknader vilket bland annat syftar till att öka den nordiska kompetensen och konkurrenskraften.

Stiftelsen bör som del av sin utbildningsverksamhet kunna erbjuda valideringsinsatser inklusive kartläggning och bedömning av deltagarnas yrkeskompetens i enlighet med vedertagna metoder i de olika länderna. Stiftelsen bör även utveckla och anpassa valideringsverksamheten till deltagare med utomnordisk yrkes- eller utbildningskompetens i syfte att öka möjligheterna för denna gruppens inträde på den nordiska arbetsmarknaden.

Utbildningsverksamheten ska bedrivas utifrån olika gruppers behov. Utbildningsverksamheten ska i behövlig utsträckning bedrivas så att den kan följas av deltagare som behärskar antingen det finska, norska, svenska eller engelska språket. För det fall det bedöms lämpligt får stiftelsen även bedriva utbildning i kombination med att deltagare deltar i en av annan part anordnad språkutbildning för invandrare. Stiftelsen bör ha som mål att utforma utbildningarna så att de bidrar till ökad jämställdhet. Stiftelsen bör även göra alla utbildningar attraktiva för både kvinnor, män och personer som identifierar sig på annat sätt. Det är viktigt att stiftelsen har goda faktakunskaper, pedagogisk och specialpedagogisk kompetens samt erbjuder ett heltäckande och individuellt anpassat lärande och uppföljning av eleven, i syfte att eleven ska få nödvändigt stöd för att kunna genomföra och fullfölja sin utbildning. Det bör säkerställas att det i verksamheten inte förekommer kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier.

Artikel 2 – SAMARBETEN

I syfte att möta arbetsmarknadens behov av arbetskraft på kort och lång sikt, och för att bidra till att utveckla det nordiska samarbetet, ska stiftelsen ha aktiva och systematiska kontakter med näringsliv, kommuner, andra utbildningsanordnare, myndigheter såsom de nationella arbetsförmedlingarna och andra aktörer som verkar inom, i första hand, nordkalottregionen.

Stiftelsen bör delta i olika nationella, nordiska och EU-samarbeten. Syftet med deltagandet bör vara att bidra med de kunskaper stiftelsen erhållit från den transnationella utbildningsverksamheten samt att inhämta erfarenheter som kan bidra till att utveckla stiftelsens

verksamhet. Genom detta kan stiftelsen bidra till att utveckla matchningsarbetet och stärka omställningsförmågan på berörda arbetsmarknader.

Stiftelsen ska i en plan ange hur stiftelsen ska samarbeta strategiskt med näringsliv, kommuner, myndigheter och andra aktörer. Planen bör även ange hur detta arbete ska organiseras och bedrivas internt inom stiftelsen.

Stiftelsen ska i sin verksamhetsberättelse redogöra för vad som gjorts för att främja ett ökat nordiskt samarbete och vilka samarbeten stiftelsen deltagit i samt resultatet av dessa.

Artikel 3 – MÅL OCH UPPFÖLJNING

Stiftelsen ska sätta upp tydliga och mätbara mål för verksamheten och säkerställa att målen följs upp på ett tillfredsställande sätt. Målen ska vara utformade så att de på ett tillfredsställande sätt kan mäta verksamhetens resultat i termerna kvalitet, kostnadseffektivitet och sysselsättningsgrad efter avslutad utbildning. Målen ska vara kända och förankrade inom stiftelsen och med stiftelsens intressenter. Målen ska så långt det är möjligt utformas så att det, i den utvärdering som ska genomföras enligt artikel 12, med stöd från respektive lands departement med ansvar för arbetsmarknads- eller utbildningsfrågor, på ett tillfredsställande sätt går att jämföra utbildningarnas resultat med andra jämförbara utbildningar i de respektive länderna. Vid jämförelse med andra utbildningar ska även ett eventuellt mervärde av den inriktningen beaktas.

Det är upp till varje land att bestämma hur uppföljning ska ske av deltagarna efter avslutad utbildning. Stiftelsen bör, i samråd med ansvariga för uppföljningen, bidra till att förbättra underlaget för uppföljningen.

Stiftelsen ska utarbeta en plan som bygger på analys av stiftelsens marknad och uppdrag, samt kopplas till de mål som sätts upp för verksamheten.

Artikel 4 – LÄNDERNAS FINANSIERING AV STIFTELSEN

Norge och Sverige ska inför varje nytt verksamhetsår ingå avtal med stiftelsen om att köpa ett bestämt antal utbildningsplatser för respektive budgetår. Köp av utbildningsplatser ska ske till ett pris som förhandlas bland annat med hänsyn till kostnads- och produktivitetsutvecklingen samt till kostnaden för eventuella utvecklingsuppdrag för stiftelsen. Norge och Sverige ska varje månad betala stiftelsen motsvarande en tolfedel av det årliga kontraktsbeloppet för det årets avtalade utbildningsplatser.

Under förutsättning att anbudet är konkurrenskraftigt beträffande pris och kvalitet samt att respektive lands parlament anslår nödvändiga budgetmedel för ändamålet, avser Norge att köpa 60 utbildningsplatser och Sverige att köpa 145 utbildningsplatser per år under avtalsperioden.

Finland beviljar ett anslag för yrkesutbildningar som arbetskraftsutbildning och valideringsinsatser för ansökan. Under förutsättning att ansökan accepteras och Finlands riksdag anslår nödvändiga budgetmedel, ska Finland finansiera motsvarande högst 80 platser per år under avtalsperioden. Finland ska varje månad betala stiftelsen motsvarande en tolfedel av det årliga beloppet som motsvarar årets avtalade utbildningsplatser. Med utbildningsplats avses här både yrkesutbildningar och valideringsinsatser. Länderna kan vid behov köpa ytterligare utbildningsplatser. Kostnaderna i anslutning till boendet ingår i den finansiering som beviljas av Finland, och betalas mot ansökan till stiftelsen månadsvis enligt det faktiska antalet utbildningsplatser.

Artikel 5 – STYRELSE

Stiftelsens styrelse består av två ledamöter från vardera Finland, Norge och Sverige. För varje ledamot ska utses en ersättare. Ledamöterna och ersättarna utses och entledigas av respektive lands regering eller ansvarigt departement. Mandatperioden ska vara två år. Det bör eftersträvas att styrelsens ordförande och vice ordförande har olika medborgarskap.

Artikel 6 – DIREKTÖR

Stiftelsens direktör anställs för en tid av fyra år med möjlighet till en förlängning efter särskild förhandling med upp till fyra år. Vid anställning av ny direktör ska rekryteringen baseras på kompetens. En strävan bör vara att utse en person som är medborgare i något annat av de tre länderna än den närmast föregående innehavaren. Anställningsavtalet med stiftelsens direktör ska ha en ömsesidig uppsägningstid om fyra månader.

Vid anställning av ledning, utbildare och annan personal vid stiftelsen bör det eftersträvas en fördelning mellan Finland, Norge och Sverige som motsvarar fördelningen av kursdeltagare från de tre länderna enligt denna överenskommelse.

Artikel 7 – FINANSIERING

Stiftelsens verksamhet ska i huvudsak finansieras genom intäkter från utbildnings- och uppdragsverksamhet. Stiftelsens verksamhet ska inte bedrivas i vinstsyfte. Överskott får användas till att täcka eventuellt underskott påföljande verksamhetsår eller på annat sätt återföras till verksamheten.

Artikel 8 – DEN SVENSKA STATENS ANSVAR

Den svenska staten åtar sig genom denna överenskommelse att bidra till stiftelsens verksamhet med ett årligt belopp om 3 miljoner svenska kronor under avtalsperioden. Medlen får enbart användas till att finansiera utveckling och uppföljning av verksamheten enligt artikel 12.

Frågan om Sverige därefter ska lämna ytterligare bidrag ska behandlas i samband med den uppföljning av verksamheten som ska göras inför nästkommande överenskommelseperiod.

Den svenska staten åtar sig vidare genom denna överenskommelse att under avtalsperioden bidra till stiftelsens verksamhet med ett årligt belopp som den svenska staten fastställer. Medlen får enbart användas till compensation för den kostnadsfördyring som beräknas uppstå för Finland och Norge till följd av att utbildningstjänster är mervärdesskattepliktiga i Sverige.

Artikel 9 – BOENDE M.M.

Inför varje verksamhetsår förbinder Sverige och Norge sig att ingå avtal med stiftelsen om hyra av bostäder som stiftelsen ställer till förfogande, under förutsättning att förhandlingar beträffande pris och kvalitet slutförs och nödvändiga budgetmedel anslås. Sverige och Norge ska i förskott månadsvis/kvartalsvis betala stiftelsen avtalade boendekostnader. Finland beviljar ett anslag för boende mot ansökan. Finland ska betala månadsvis/kvartalsvis betala stiftelsen avtalade boendekostnader.

Artikel 10 – ERSÄTTNING TILL DELTAGARE I YRKESUTBILDNING OCH VALIDERINGSINSATSER

De nationella ansvariga myndigheterna anvisar deltagarna till yrkesutbildning eller valideringsinsatser vid stiftelsen. Bestämmelser om ersättningar och förmåner till deltagarna framgår av de nationella författningarna. Ersättning betalas till respektive deltagare av hemlandets myndighet.

Artikel 11 – FÖRSÄLJNING

Om försäljning av tjänster och produkter till andra än uppdragsgivarna enligt artikel 1 i denna överenskommelse blir betydande, kan denna affärsmässiga verksamhet förläggas till ett av stiftelsen helägt aktiebolag. Därmed skapas tydligare förutsättningar för den konkurrensutsatta delen av stiftelsens verksamhet.

Artikel 12 – UTVÄRDERING AV VERKSAMHETEN

Departementen med ansvar för arbetsmarknads- eller utbildningsfrågor ska vart fjärde år gemensamt följa upp och utvärdera verksamheten vid stiftelsen med sikte på eventuella ändringar av överenskommelsen. Utvärderingen ska ha lämnats till ländernas departement med ansvar för arbetsmarknads- eller utbildningsfrågor senast 31 januari 2027. Initieringen av utvärderingen ska rotera mellan länderna. 2027 är det Finlands tur, därefter Norge och sedan Sverige. Stiftelsen bekostar utvärderingen. Förhandling om en ny överenskommelse ska inledas i januari 2027.

Artikel 13 – AVTALETS GILTIGHET

Denna överenskommelse träder för Norges del i kraft den 1 januari 2024. För Sveriges del träder den i kraft dagen efter den dag då Sverige meddelat samtliga parter att överenskommelsen har godkänts, dock tidigast den 1 januari 2024. För Finlands del träder den i kraft fjorton (14) dagar efter den dag då Finland meddelat det svenska Utrikesdepartementet att överenskommelsen har godkänts, dock tidigast den 1 januari 2024. Överenskommelsen gäller till och med den 31 december 2027, om inte någon av parterna säger upp överenskommelsen före det.

Genom denna överenskommelse upphävs överenskommelsen från den 25 november 2019 mellan Finland, Norge och Sverige om Stiftelsen Utbildning Nordkalotten.

Artikel 14 – UPPSÄGNING

Om en part säger upp överenskommelsen ska överenskommelsen upphöra att gälla ett år efter den dag då det svenska Utrikesdepartementet mottagit meddelandet om uppsägningen. Ministrarna med ansvar för arbetsmarknads- eller utbildningsfrågor ska efter en uppsägning ta initiativ till överläggningar om den fortsatta verksamheten vid stiftelsen.

Artikel 15 – DOKUMENTATION

Originalexemplaret av denna överenskommelse deponeras hos det svenska Utrikesdepartementet, som tillställer de övriga parterna bestyrkta kopior därav.

Till bekräftelse härav har de befullmäktigade ombuden undertecknat denna överenskommelse.

Som skedde i Stockholm den 14 november 2023 i ett exemplar på finska, norska och svenska, vilka samtliga texter har samma giltighet.

För Finlands regering

För Norges regering

För Sveriges regering